https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

United States Holocaust Memorial Museum
Oral History Interview
Romania Documentation Project

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

Numele și prenumele intervievatului: Pelagheia Bounegru
Data nașterii: 1928
Locul nașterii: Ofatinţi, Republica Moldova
Rola interviului: RG-50.572.0109.01.01
Data interviului: 20 iulie 2008

Pelagheia Bounegru s-a născută în anul **1928**, în satul Ofatinţi, raionul Râbnţa și a fost intervievată ca martor cu privire evreii ucişi pe care i-a văzut că pluteau pe Nistru. Ea relatează că a mers într-o vară, dar nu imediat după începerea războiului, la scăldat, chiar şi de mai multe ori pe zi, şi de fiecare dată vedea corpuri plutind pe Nistru. Nu estimează numărul celor morţi, dar spune că ştie că erau evrei. Asta, deoarece tatăl ei lucra pentru armata română la construcţia unui pod la Râbniţa şi avea informaţia cum că evreii sunt aruncaţi peste pod.

00:00:00 - 15:33:05

Question: Bună ziua.
Answer: Bună ziua.
Q: Spuneţi-ne, vă rog, numele de familie a dumneavoastră şi prenumele.
A: Bounegru Pelagheia Feodosevna.
Q: Din ce an sunteţi născută ?
A: 1928.
Q: Şi unde v-aţi născut ?
A: Ofatiţi.
Q: Ofatinţi, **Râbniţa**, raionul Râbniţa.
A: Râbniţa, dar satul e Ofatinţi.
Q: Câteva săptămâni în urmă noi am fost la dumneavoastră în ospeţie şi ne-aţi povestit unele din amintirile pe care le aveţi din timpul războiului. Acum am venit cu echipa de filmare ca să ne povestiţi încă odată din memoriile dumneavoastră. Vreau să vă întreb pentru început, în anul **1944**, ăăă, [**19]41**, când s-a început războiul, unde vă aflaţi ?
A: Aici, în sat.
Q: Eraţi în sat.
A: În sat am fost, nu m-am dus nicăieri, samolioatele zburau, dar noi strigam: samaliot, samaliot, samaliot. Şi apoi pe o femeie aici a rănit-o, dar noi strigam, şi apoi când mai vedeam că samalioatele vin apoi noi fugeam în casă ca să nu ne vadă.

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

Q: Dar cum a rănit-o ?

A: În picior, dar nu ştiu cum, că a împuşcat şi a nimerit chiar în picior.

Q: Întâmplător.

A: Da, cum a împuşcat, că a rănit-o chiar la picior, dar noi de acum fugeam să nu ne vadă. Şi de atunci nu ne mai duceam. Dar s-au mai mântuit, s-au mai ceea şi apoi ne-am început a duce la Nistru.

Q: Aşa.

A: Şi dacă la Nistru noi ne duceam, **mergea oamenii pe Nistru**, pe ceea, dar mai, ce oameni, şi îi luam noi şi îi împingeam mai cu băţul, ori aşa cu mâinile, înotam şi îi împingeam mai încolo, mai la mal. După aceea, dar se auzea, doar părintele meu lucra la pod, la podul cel de fier, făcea nu ştiu, făcea de fier ori de lemn, şi apoi spunea când venea acasă sau mama se ducea acolo şi îi ducea de mâncare şi zicea, iaca măi, viu **românii** şi îi iau pe bărbătoi, pe ceea, pe **jidani** şi se duc şi îi împing peste pod, dar ei aşa se ţinea că venea tocmai încoace, mai departe se ducea, şi mergea pe Nistru jidani, dar noi, iaca, ne mai duceam la Nistru şi găseam: iaca măi, iaca jidanii merg, iaca jidanii merg. Şi atât, de acum aşa, aşa să zicem că ne-am dus şi am văzut, nu ne-am dus, că dacă era la **Râbniţa**, dar aici e un sat, dar ne duceam numai la Nistru şi vedeam şi ….

Q: Dar tatăl matale lucra la Râbniţa la pod acolo ?

A: Dar tata tot românii l-au luat încolo să lucreze la pod, dar nu numai pe tata, pe mulţi lucrau ei la pod, făcea podul, ori acela de fier, ori acela de lemn, nu ştiu de care, dar făcea el pod.

Q: Şi când era asta, vă amintiţi cam în ce perioadă ?

A: Dar eram, iaca, nu ţin minte.

Q: Când s-a început războiul deodată sau mai târziu ?

A: Nu, mai târziu îmi pare.

Q: Dar vă amintiţi dacă era vara sau era toamna ?

A: În [19]42 de acum, poate aşa, că el războiul s-a început la 22 iunie, la patru ceasuri, eu ştiu că fiica mea tot la jumătate la trei a murit, la 22 iunie, şi noi ne-am adus aminte că pe la patru ceasuri s-a început, noaptea, războiul. Şi iar ziceam că iaca război şi război.

Q: Dar vă amintiţi ce anotimp era afară atunci când el lucra acolo ?

A: Păi cald era, că nu era frig, nu era.

Q: Era vară ?

A: Da, vara era dacă ne duceam la Nistru şi ne scăldam, spălam, ceea.

Q: Dar mult timp tatăl matale a lucrat acolo la Râbniţa ?

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

A: Mult, mult timp, mult, mult, şi l-a luat acolo, mă tem că în **[19]42**, în [19]43 s-a mântuit, iaca în ce an eu asta nu ţin minte în ce an. Şi apoi l-a luat pe dânsul la Rusia încolo şi el tot a lucrat. Dar aşa el câţi ani a lucrat aici eu nu ştiu, nu ţin minte de asta.

Q: Şi el anume v-a povestit că a văzut ?

A: Şi el de acum ne povestea că iaca dau jidanii la aceea şi îi îneacă, dar de ce şi pentru ce noi nu ştim.

Q: Dar de unde ştia că ăştia erau anume evrei pe care îi îneca ?

A: Ei aşa grăiau, ştiau ruseşte, dar dacă erau jidani apoi altă limbă ei aveau, altă, pe limba lor de acum jidoveşte. Mai venea unul aici, cuşmiţ, mă tem că v-am spus, care cosea cuşme şi el venea pe aici şi de acum se cunoştea că el e jidan, că noi ziceam Struli, Struli, vine jidanul Struli.

Q: Venea aici în sat înainte de război ?

A: Venea în sat şi cosea cuşme şi acum noi îl ştiam pe acela. Dar aşa noi ştim tot şi cum, noi n-am fost, nu.

Q: Şi mama dumneavoastră a văzut şi ea sau numai tatăl a văzut cum îi aruncau ?

A: Dar iaca de asta nu ştiu, dacă mama a văzut când îi aruncau sau nu a văzut, ori numai tata a văzut, eu nu ştiu. Dar mama ne spunea că iaca tata a văzut că îneacă jidanii.

Q: Dar când aţi văzut singură, când aţi văzut trupuri pe Nistru, cam de câte ori aţi văzut cum pluteau pe Nistru trupuri ?

A: Ei, uneori şi la adânc te duceai şi el mergea, mergea pe el, mergea cu spinarea în sus, nu cu faţa în sus, dar cu spinarea. Dar zic dacă merge cu spinarea în sus, apoi acesta e jidan. Nu e mujic din acesta, dar e jidan.

Q: Dar de ce ?

A: Că de câte ori la Nistru ne scăldam, că părinţii atunci nu prea ne lăsa să ne ducem prea des la scăldat acolo, dar noi dacă veneam, iaca mama am găsit un om, am găsit un om şi ne da, şi îl dam la aceea, apoi mai rămâneţi acasă, lăsaţi, scăldatul vostru s-a mântuit. Şi îţi spun, de câte ori mergeam la scăldat, de atâtea ori erau oameni.

Q: Dar cât de des vă duceaţi la scăldat ? O dată pe zi, o dată pe săptămână, o dată pe lună ?

A: Da şi de două ori, de trei ori ne duceam pe zi, numai ….

Q: Şi de fiecare dată găseaţi ?

A: De care ceea tot vedeam acolo, găseam omul cum merge şi ziceam: iaca măi, nu e om, dar e jidan că merge cu curul în sus şi iaca, aşa e, dar şi vedeam ce şi cum nu ştiu, că nu ne duceam, numai până la Nistru şi înapoi.

Q: Nu vă amintiţi, după cum vedeaţi, erau numai bărbaţi sau erau şi femei, erau şi copii ?

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

A: De câte ori ne duceam numai bărbaţi erau, dar muieri nu prea erau, nu văzusem aşa, dar numai bărbaţi erau, mai mulţi bărbaţi erau decât muieri. Şi copii nu erau şi ceea nu erau, numai bărbaţi mai mult.

Q: Dar s-a întâmplat vreodată să vedeţi şi trupuri de femei ?

A: Apoi, acum nu îi cunoşti care e bărbat, care e femeia, dar atunci se cunoştea, că avea păr, avea gâţi, avea ceea şi se cunoştea şi numai de bărbaţi găseam.

Q: Cam câţi, eu ştiu că e greu de spus, dar aproximativ, aţi văzut cam câte trupuri aşa s-a întâmplat, dacă aţi încerca să îmi spuneţi ?

A: Câte trupuri pot să îţi spun eu? Zece, 11, ori şase, şapte, asta, că nu i-am mai numărat noi câţi sunt. Nu i-am mai numărat noi, dar poate erau şi mai mulţi, dar noi nu ţineam minte, nu ştim cât chiar.

Q: Spuneţi, vă rog, dar în Ofatinţi trăiau evrei până la război ?

A: Jidani? Nu. Nu trăiau. Numai în Râbniţa, ei mai mult în Râbniţa erau decât aici. Aici nu erau.

Q: Dar acesta, Strul, despre care vorbiţi, el nu era din sat ?

A: Nu, nu era din sat, el tot în Râbniţa trăia.

Q: Şi el venea numai când avea comenzi, de cusut căciuli.

A: Şi el venea numai când cosea cuşme, aducea cuşmele şi apoi lua zăcazul, dar aşa să trăiască nu trăia nici unul.

Q: Dar în timpul războiului s-a întâmplat să vă duceţi la Râbniţa ?

A: Da, ne-am început a duce şi apoi, ne duceam, vindeam, poate mama, asta, dar după aceea de acum gata, nu ne duceam. Pe vremea războiului noi la Râbniţa nu am fost.

Q: Pe vremea războiului nu aţi fost la Râbniţa niciodată ?

A: Nu am fost nicăieri, de acum şedeam acasă.

Q: Numai înainte de război ?

A: Mai înainte ne duceam şi vindeam, că ţineam vacă şi vindeam lapte, smântână, lapte acru, de astea aşa, dar aşa şi ceea nu, după aceea de acum nu.

Q: Ştiţi ce s-a întâmplat de acolo cu evreii ?

A: După ce s-a mântuit războiul tot se ducea mama iar, ne duceam, dar pe jos umblam, nu cu maşina ori, dar pe jos, pe vale, până la Râbniţa şi înapoi. Dar pe vremea războiului nu am…

Q: Spuneţi, vă rog, dar în timpul războiului nu a fost omorât nimeni dintre săteni, de aici din Ofatinţi ? La nimeni nu s-a întâmplat nimic, eu ştiu, omorâţi, arestaţi sau ceva să li se întâmple ?

A: Nu am auzit nimic, nu ne-a spus nimeni.

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

Q: Pe comunişti nu îi strângeau ?

A: Era comunişti, dar pe loc ….

Q: Nu li s-a întâmplat nimic ?

A: Nu, nu s-a întâmplat nimic, nu. La ăştia nu le făcea nimic. Nemţii, dar nemţii la urmă, când s-a mântuit bătălia, ei au venit aici câţiva şi se ducea.

Q: Dar nu au făcut nimic ?

A: Dar nu au făcut aşa nimic, numai vreo trei căpătâi ne-au luat. O, gut, gut, căpătâile mari, bune. A lor aşa pe cal erau mititele, dar ele s-au luat mari, şi le-au luat şi s-au dus, s-au dus peste deal.

Q: În timpul războiului rămăsese aici şi jandarmeria română ?

A: Iaca eu nu ţin minte. Da, după război, că de acum venisem noi de la **Culnane**, dar ei venise, dar de acum la urmă, că ziceau că se gătise bătălia, de acum în 1944, în 1944 sunteţi şi apoi noi am venit de la Culnane şi de acum ei aici au venit şi de acum cu ….

Q: Dar cât aţi fost la Culnane nu aţi auzit nimic ca cu oamenii, cu sătenii să se întâmple ?

A: Nu, acolo era tihnă, că după deal, cine ştie unde, tocmai în Rusia încolo aşa e, dar nu.

Q: Nu aţi văzut nimic? Alţi morţi în afară de ăştia în Nistru nu aţi văzut niciodată în timpul războiului nicăieri ?

A: Nu, nu, nu am văzut drept, că acolo nu am nimic, aici de acum.

Q: Dar cum se purtau românii, iaca soldaţii, jandarmii cu populaţia locală ?

A: Dar românii venea, venea, venea şi aici şi făcea ….

Q: Ce făcea ?

A: Lua din asta şi ieşea din casă şi dacă nu era nimic se ducea mai departe şi zice: băi, dar ai luat oala aceea cu fasole ? Dar el zice: nu, nu. Dar altul zice: hai că am luat-o eu. Aşa se duceau peste deal. Şi acum alţii îşi aduc aminte: băi, dar oala aceea cu fasole, ai luat-o ? Dar se aducea încă, moşule e departe Moscova? Dar aici după dealul acesta şi-i Moscova. Ei, suie-te aici în deal şi vei trece dealul şi e Moscova. A, dar degrabă vom ...? Degrabă, degrabă.

Q: Dar alte probleme nu erau cu dânşii? Asta că luau de la oameni ce aveau, dar altfel cum se purtau ?

A: Aşa ei nu prea aşa, dar cât îţi spun că de asta de mâncare, poate de la alţii şi lua, dar de la noi a intrat, numai vedea şi se ducea. Nu zicea nimic, nu.

Q: Dar de episodul acesta de la Nistru când aţi văzut corpurile care pluteau, vreau să ştiu aproximativ cât timp aşa au mers corpurile pe Nistru ?

A: Trupurile? Cine ştie cât mergea ei ?

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

Q: Dar iaca cât timp aţi văzut ? Că e vorba că au mers săptămâni sau luni sau tot anul întreg sau? Cât timp au mers aşa ?

A: Ei, nu, nu, cât acolo, vreo două săptămâni dacă au mers.

Q: Vreo două săptămâni.

A: Dar poate şi mai mult, dar vreo două săptămâni, dar aşa mai mult nu am…

Q: Dar în Ofatinţi nu aţi avut ţigani sau ceva ?

A: Nu, nu a fost nimic, nu a fost nici un.

Q: Bine, vă mulţumesc mult.